

Hannelore Cayre

Baroana

Traducere din limba franceză și note
de Doru Mareș

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Alexandra Fusoi
Lector: Gabriela Riegler

Design copertă: Faber Studio
Foto copertă: Guliver/Getty Images/© Jedrzej Franek / EyeEm (personaj);
unsplash.com/©Teunard Droog (clădiri); unsplash.com/©Gerrie van der
Walt (câine); unsplash.com/©ali esfandiari (eșarfă)

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Eugenia Ursu

Corectură:
Oana Apostolescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CAYRE, HANNELORE

Baroana / Hannelore Cayre ; trad. din limba franceză de Doru Mareș. -
București : Editura Trei, 2021
ISBN: 978-606-40-1098-8

I. Mareș, Doru (trad.)

821.133.1

Titlul original: La Daronne
Autor: Hannelore Cayre

Copyright © Editions Métailié, 2017

Copyright © Editura Trei, 2021
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-1098-8

1. Banul e Totul

Părinții mei contrabandiști erau îndrăgostiți de bani. Nu ca de un lucru inert pe care-l ascunzi într-un cufăr sau pe care-l ai înscris într-un cont. Nu. Ci ca de o ființă vie și inteligentă care poate crea și ucide, care este dotată cu capacitatea de a se reproduce. Ca de ceva formidabil care dăltuiește destine. Care face diferența dintre frumos și urât, dintre *loser* și cel ce reușește. Banul e *Totul*; sinteza tuturor lucrurilor care se cumpără într-o lume în care totul este de vânzare. Este răspunsul la toate întrebările. Este limba de dinainte de Babel, care adună la un loc toți oamenii.

Trebuie spus că pierduseră totul, inclusiv țara în care se născuseră. Nu mai rămăsese nimic din Tunisia franceză a tatălui meu, nimic din Viena evreiască a mamei. Nimeni cu care să vorbească nici în colorata franceză din Magrebul colonial, nici în idiș. Nici măcar morții din cimitire nu le mai rămăseseră. Nimic. Totul era șters de pe hartă ca Atlantida. Așa că și-au unit singurătățile pentru a prinde rădăcini într-un spațiu interstițial dintre o autostradă și o pădure, unde și-au ridicat casa în care am

crescut și pe care au botezat-o pompos *Proprietatea*. Nume care conferea sinistrului petic de pământ caracterul inviolabil și sacru al stării de Drept; un soi de reasigurare constituțională că nu vor mai fi niciodată aruncați afară din locul lor. Din Israelul lor.

Părinții mei erau meteci, pribegi suspecti, străini. *Raus. Cu mâna goală, cu buzunarele goale.* Ca toți cei de soiul lor, nu prea aveau de-ales. Ori se repezeau la orice-ar fi putut aduce cât de cât ceva, ori acceptau orice condiții de muncă, ori se băgau cu înverșunare în afaceri dubioase, bazându-se pe o întreagă comunitate de ființe asemenea lor; așa că n-au stat prea mult pe gânduri.

Încă mă mai văd, de parc-ar fi fost ieri, în rochiță de catifea bleumarin, cu pantofi de lac Froment Leroyer, la serbarea de Crăciun, înconjurată de tipi plini de cicatrici, care țineau în mâinile lor uriașe de criminali pachețele colorate drăgălașe. Personalul administrativ de la Mondiala nu era nici el altfel, compus fiind exclusiv din refugiați alungați din fostele colonii, compatrioți de-ai tatei, oameni pe cât de urâți, pe-atât de necinstiți. Numai Jacqueline, secretara personală a tatei, dădea strălucire tabloului. Cu cocul ei tapat, în care înfipsea cu cochetărie o diademă, fata aceea al cărei tată fusese condamnat la moarte în timpul epurărilor de după Eliberare avea un aer rasat, rămas din tinerețea petrecută la Vichy.

Vesela echipă de nefrecventat, asupra căreia tata exercita un paternalism romanesc, îi permitea, în perfectă obscuritate, să adauge încărcături așa-numit *adiționale* convoaielor sale. Astfel, transportul de morfină pură, făcut de foști coloniști care-și încercaseră norocul și prin

Corsica, apoi comerțul cu arme și muniție îmbogățiseră Mondiala și pe angajații ei care fuseseră plătiți regește până pe la începutul anilor 1980. Pakistan, Iran, Afganistan, nu mi-e rușine să afirm că tati-al-meu a fost Marco Polo al anilor de boom economic de după război, redeschizând drumurile comerciale dintre Europa și Orientul Mijlociu.

Orice critică adusă implantării *Proprietății* era resimțită de părinții mei ca o agresiune simbolică, în așa fel încât nu vorbeam niciodată între noi nici măcar despre cel mai neînsemnat aspect negativ al locului: nici despre zgomotul asurzitor al autostrăzii, care ne obliga să urlăm unul la altul ca să ne auzim, nici despre praful negru și lipicios care se strecura peste tot, nici despre vibrațiile care scuturau casa, nici despre pericolul extrem al celor șase benzi peste care trebuia să treci ca să te întorci acasă — și s-o faci fără să te lovească vreo mașină care venea din sens opus era ceva care ținea de domeniul miracolului.

Mama încetinea cu trei sute de metri înainte de poartă, mai-mai să fie prima la luat vopseaua altora, cu avariile aprinse, într-o furtună de claxoane. În rarele ocazii când apărea pe-acolo, tata practica, în Porsche, o formă de terorism al frânei de motor, făcându-și să urle V8-ul când îl aducea brusc de la 200 la 10 kilometri la oră în doar câțiva metri și obligându-l pe cel care avea ghinionul să i se aple în spate la precipitate și terifiante manevre de evitare. Cât despre mine, evident că nu mi-a venit nimeni vreodată în vizită. Când mă întreba vreo prietenă unde locuiesc, mințeam. Oricum, nu m-ar fi crezut nimeni.

Imaginația mea de copil făcuse din noi niște ființe aparte: *poporul străzii*.

Cinci întâmplări petrecute de-a lungul a treizeci de ani au venit să confirme numita unicitate: în 1978, la numărul 27, un puști de treisprezece ani își masacrare, cu o unealtă de grădinărit părinții și cei patru frați și surori, în timp ce aceștia dormeau. Când a fost întrebat de ce a făcut-o, a răspuns că avea nevoie de o schimbare. La numărul 47, în anii 1980, a fost consemnat un caz de sechestrare, ieșit din comun prin sordidul său, al unui bătrân torturat de propria familie. Zece ani mai târziu, la numărul 12 s-a instalat o agenție matrimonială, de fapt o rețea de prostituție cu fete din Europa de Est. La numărul 18 a fost descoperit un cuplu mumificat. Și, recent, la numărul 5, un depozit de arme al jihadiștilor. N-am inventat eu nimic, le găsiți pe toate-n ziare.

De ce au ales toți oamenii aceștia să trăiască acolo?

Pentru o parte dintre ei, printre care și părinții mei, răspunsul e simplu: fiindcă banilor le place umbra, iar pe marginea unei autostrăzi e umbră de să dea pe-afară. Pe ceilalți, tocmai autostrada i-a țicnit.

Un popor aparte, fiindcă, la masă, când auzeam scârțâit de pneuri, rămâneam cu furculița-n aer și făceam liniște. Urmau zgomotul extraordinar de fiare care se zdrobesc, apoi un calm remarcabil, un soi de conformare la sunetul clopotului de înmormântare pe care și-o impuneau automobiliștii care treceau la pas pe lângă talmeș-balmeșul de cărnuri și caroserii în care se transformaseră cei care, ca și ei, se duceau undeva.

Când se întâmpla în fața casei noastre, adică pe la numărul 54, mama suna la pompieri, apoi lăsam baltă masa și *ne duceam la accident*, cum spunea ea. Scoteam scaunele pliante și ne întâlneam cu vecinii, lucru care se întâmpla în general în weekend, în dreptul numărului 60, unde se deschisese cel mai popular bar de noapte din regiune, care avea șapte săli, fiecare cu muzica ei. Or, cine zice bar, zice accidente grave. E o nebunie ce număr mare de oameni beți turtă ajung să se îngrămădească într-un automobil ca să moară trăgând după ei, cu entuziasm, familii vesele care s-au repezit la drum, în vacanță și-n toiul nopții, doar ca să se trezească dimineața cu marea-n față.

Și astfel, *poporul străzii* a asistat de foarte aproape la un număr considerabil de drame cu tineri, bătrâni, câini, bucăți de creier și mățaraie... și ceea ce m-a mirat de fiecare dată era că nu auzeam nici cel mai mic strigăt din partea tuturor acelor victime. Abia câte un *ao!eu, vai-vai*, pronunțat încetișor de cele care reușeau să ajungă până la noi clătînându-se.

În cursul anului, părinții mei se ascundeau ca niște șobolani în spatele celor patru pereți ai lor, dedându-se unor calcule pe cât de alambicate, pe atât de avangardiste de optimizare fiscală, ca să alunge din modul lor de viață și cel mai mic semn de bogăție și să păcălească astfel Bestia atrasă de prăzi mai grase.

În vacanțe însă, odată ieșiți de pe teritoriul francez, trăiam ca niște miliardari în hoteluri elvețiene sau italiene, la Bürgenstock, Zermatt sau Ascona, alături de vedete ale cinematografului americane. Crăciunurile ni le petreceam la Winter Palace din Luxor sau la Danieli, în Veneția... iar mama revenea la viață.

De cum sosea acolo, dădea iama prin magazinele de lux pentru a-și cumpăra haine, bijuterii și parfumuri, în timp ce tata își număra recolta de plicuri din hârtie kraft pline cu lichidități. Seara, aducea în fața intrării hotelului Fordul Thunderbird decapotabil alb care, habar n-am cum, se ținea după noi în timpul acelor peregrinări off-shore. Același lucru era valabil și pentru ambarcațiunea Riva, ce apărea ca prin farmec pe apele Lacului celor Patru Cantoane sau pe Canal Grande din Veneția.

Mi-au rămas multe fotografii din acele vacanțe fitzgeraldiene, dar consider că două dintre ele le sintetizează pe toate celelalte.

Prima o reprezintă pe mama în rochie cu flori trandafirii, pozând lângă un palmier care spintecă văzduhul verii ca o trombă fâsăită dintr-un tub de spray. Ține palma deasupra sprâncenelor ca să-și apere de lumina soarelui ochii deja bolnavi.

Cealaltă este o fotografie a mea alături de Audrey Hepburn. Fusese făcută la Belvedere, de 1 august, ziua națională a Elveției. Mănânc desert Melba cu o căpșună uriașă înecată-n frișcă și sirop și, în timp ce părinții sunt pe ring și dansează pe o melodie a lui Shirley Bassey, un magnific foc de artificii se oglindește în undele Lacului celor Patru Cantoane. Sunt bronzată și port o rochiță Liberty albastră cu pliuri brodate, care pune în evidență *albastrul-Patience* al ochilor mei, după cum le-a denumit tata culoarea.

Clipa era perfectă. Iradiez de bine ca o baterie atomică.

Actrița trebuie să fi simțit acea fericire imensă, căci, spontan, s-a așezat lângă mine și m-a întrebat ce voiam să mă fac când voi fi mare.

— Colecționară de focuri de artificii.

— Colecționară de focuri de artificii! Și cum ai vrea să colecționezi așa ceva?

— În minte. O să călătoresc în jurul lumii ca să le văd pe toate.

— Ești prima colecționară de focuri de artificii pe care o cunosc! Încântată.

Și a chemat un fotograf al prietenilor ei pentru a immortaliza ineditul moment. A cerut două fotografii: una pentru mine și una pentru ea. Pe-a mea am pierdut-o și uitasem de existența ei, dar, din întâmplare, am revăzut-o pe a ei într-un catalog de licitație, cu explicația: *Micuța colecționară de focuri de artificii*, 1972.

Imaginea prinsese în ea ceea ce promitea să fie viața mea de altădată: o viață cu un viitor mult mai strălucitor decât tot timpul care se scursese după acel 1 august.

Din fericire, până la urmă am reacționat.

După ce alerga toată vacanța prin întreaga Elveție pentru un taior sau o geantă, în ajunul plecării spre casă mama tăia toate etichetele hainelor pe care și le cumpărase și turna conținutul sticlulelor de parfum în recipiente de șampon, pentru cazul în care inchiziția vamală ne-ar fi întrebat cu ce bani ne cumpărasem lucrurile acelea nou-nouțe.

Și de ce mă botezaseră Patience?

Fiindcă te-ai născut la zece luni. Tatăl tău ne-a spus mereu că zăpada îl împiedicase să scoată mașina și să vină să te vadă când te-ai născut, dar adevărul e că, după ce te

așteptase atât, era pe bună dreptate mai mult decât dezamăgit că ieșiseși fată. Și mai erai și enormă... aveai cinci kilograme... un monstru... și de-o urâțenie... cu jumătate din cap strivită de forceps... Când în sfârșit au reușit să te dea afară din trupul meu, era atâta sânge-n jur, de parcă-aș fi călcat pe-o mină. Măcelărie-adevărată! Și toate astea pentru ce? Pentru o față! Câtă nedreptate!

Am cincizeci și trei de ani. Am părul lung și complet alb. A albit foarte devreme, ca și al tatei. Multă vreme l-am vopsit, fiindcă mi-era rușine și-apoi, într-o bună zi, sătulă să tot fiu cu ochii pe rădăcini, m-am ras pe cap ca să-l las să crească-n voia lui. Se pare că acum aceasta este tendința; în orice caz, se potrivește cu ochii mei *albaștri-Patience* și contrastează din ce în ce mai puțin cu ridurile.

Vorbesc cu gura ușor strânsă, ceea ce face ca partea dreaptă a feței să fie un pic mai puțin ridată decât cea stângă. Răspunzătoare e o discretă hemiplegie datorată zdrobirii inițiale. Iar asta-mi dă un aer gen muncitor dintr-un cartier sărac de la marginea orașului, ceea ce, adăugat coafurii bizare, nu e deloc lipsit de interes. Am un fizic zdravăn, cu cinci kilograme mai mult decât ar trebui, după ce am luat câte treizeci la fiecare dintre cele două sarcini, căci îmi dau frâu liber pasiunii pentru torturile mari și colorate, jeleurii și înghețate. La muncă port ținute monocrome, gri, negre sau antracit, de o eleganță neforțată.

Am grijă ca părul să fie mereu bine coafat pentru ca, alb cum este, să nu-mi dea un aer de babă beatnică. Asta nu-nseamnă c-aș fi o cochetă; la vârsta mea consider

genul acesta de sclifoseli mai degrabă sinistre... Nu, însă vreau atât, când se uită cineva la mine să-și strige-n sine: *Dumnezeule care ești în ceruri, femeia asta chiar pare-n formă...* Coafor, manichiuristă, esteticiană, injecții cu acid hialuronic, epilare cu lumină intens pulsată, haine perfect croite, machiaj de calitate, creme de zi și de noapte, siestă... Fiindcă-ntotdeauna am avut o concepție marxistă în privința frumuseții. Însă multă vreme nu am avut mijloacele de a o pune în aplicare; acum, că le am, acopăr golurile. Puteți să vă convingeți chiar în acest moment, când sunt în balconul fermecătorului meu hotel: parc-aș fi Heidi acolo, la ea, la munte.

Despre mine se zice că am un caracter urât, dar cred că e o analiză pripită. E adevărat că oamenii mă enervează rapid fiindcă mi se par lenți și deseori neinteresanți. Când, de exemplu, încearcă să îmi relateze cu lux de amănunte o chestie de care mi se rupe, am tendința de a-i privi cu o nerăbdare pe care abia reușesc s-o ascund, ceea ce îi jignește. Și, dintr-odată, mă categorisesc drept antipatică. Prin urmare, nu am nici prieteni, nici prietene; doar cunoștințe.

Altfel, sunt beneficiara unei mici bizarerii neurologice: creierul meu asociază mai multe simțuri și mă face să trăiesc o realitate diferită de a celorlalți oameni. Pentru mine, culorile și formele se resimt laolaltă cu gustul și senzații cum sunt starea de bine ori sațietatea. O experiență senzorială destul de stranie și greu de explicat. Cuvântul potrivit e *inefabil*.

Unii văd culori când aud sunete, alții asociază cifre și forme. Alții au percepția fizică a timpului care trece. Eu gust și simt culorile. Degeaba știu că nu sunt nimic mai mult decât un conciliabul cuantic dintre materie

și lumină, nu mă pot împiedica să simt că locuiesc în însuși corpul lucrurilor. De exemplu, pe când oamenii văd o rochie roz, eu o văd creată din materie roz, alcătuită din mici atomi roz și, când mă uit mai bine la ea, privirea mi se pierde într-un infinit roz. Ceea ce face să se nască în mine, în același timp, o senzație de bine și de căldură, dar și nevoia irepresibilă de a duce la gură numita rochie, fiindcă, pentru mine, rozul este totodată gust. La fel ca „mica bucată de zid galben”, din *Prizoniera* lui Proust, care-l obsedează pe cel ce privește *Vederea din Delft* a lui Vermeer. Sunt sigură că, la un moment dat, autorul l-a surprins lingând tabloul pe bărbatul care i-a inspirat personajul Bergotte. Cum gestul i s-a părut prea nebunesc și puțin cam scârbos, nu a mai vorbit și despre asta în roman.

Copil fiind, nu mă mai opream din înghițit var de pe pereți și jucării din plastic monocrom, fiind gata-gata să mor de mai multe ori, până când un medic mai creativ decât alții a trecut dincolo de diagnosticul banal de autism, descoperindu-mi o sinestezie bimodală. Această particularitate neurologică explica în sfârșit de ce, când mi se pune în față o farfurie în care culorile se amestecau, stăteam să izbucnesc în lacrimi tot timpul mesei, examinând conținutul, cu fața devastată de ticuri.

Drept care i-a sfătuit pe părinții mei să mă lase să mănânc ce doresc, dacă vederea alimentelor care mi se aduceau îmi părea agreabilă și nu să mă bage-n sperieți cu dropsuri pastelate, casate siciliene, prăjituri cu cremă roz și albă și înghețată ticsită cu bucățele de fructe confiate multicolore. Tot el le-a șoptit șmecheria cu paletarele

răsfoibile și bolovanii colorați la care mă puteam uita ore-n șir, lingându-mă pe buze, cu mintea golită de absolut orice.

Și ajung la focurile de artificii: când își fac apariția pe cer acele buchete de crizanteme incandescente, resimt o emoție colorată atât de vie, încât mă umple de bucurie și, în același timp, îmi dăruiește sentimentul plenitudinii. Ca orgasmul.

Să colecționezi focuri de artificii ar fi ca și când te-ai găsi în centrul unui *gang bang* uriaș, în care ți-ar trage-o întregul univers.

Iar *Portefeux*¹... e numele soțului meu. Bărbatul care m-a apărut o vreme de cruzimea lumii și mi-a oferit o existență plină de bucurii și de dorințe satisfăcute. Cei câțiva ani minunați în care am fost căsătoriți m-a iubit așa cum eram, cu sexualitatea mea cromatică, pasiunea pentru pânzele lui Rotkho, rochiile roz-bombon și incapacitatea de a face indiferent ce lucru util, care nu-și găsea egalul decât în aceeași incapacitate a mamei.

Ne-am început viața împreună în apartamente magnifice, închiriate din câștigul muncii lui. Precizez: închiriate — adică *insesizabile*, fiindcă soțul meu, la fel ca tata, făcea afaceri... dintre cele despre care nimeni nu știa nimic, dar care ne permiteau un imens confort material și despre care nu i-ar fi dat prin cap nimănui să pună întrebări, într-atât era de generos, de serios și de bine-crescut.

Și el își făcea averea tot grație țărilor așa-zise *de rahat*, prin consiliere de dezvoltare a structurilor naționale de agenții de pariuri. Mai pe scurt, își vindea cunoștințele în

¹ Poarta focurilor, Purtătorul de focuri.

domeniul loteriei și curselor de cai conducătorilor unor țări africane sau din Orientul Îndepărtat, precum Azerbaidjan sau Uzbekistan. Ambianța poate fi ușor închipuită. Cât despre mine, cunoșteam foarte bine acea atmosferă de capăt de drum, stând de multe ori, și cu el, și cu familia mea, prin insolite hoteluri internaționale. Unicele locuri în care funcționa climatizarea, iar alcoolul nu era contrafăcut. În care mercenarii stăteau umăr la umăr cu jurnaliștii, oamenii de afaceri și escrocii fugari. În care, prin barurile din holul hotelurilor, domnea o plictiseală liniștită, propice taclalelor leneșe. Nu departe, pentru cei care se pricep, de atmosfera înăbușită a spațiilor comune ale spitalelor psihiatrice. Sau de aceea din romanele lui Gérard de Villiers.

Ne-am cunoscut în Muscat, capitala sultanatului Oman, și tot acolo a și murit când ne-am dus să aniversăm șapte ani de căsnicie.

În dimineața de după prima noastră noapte împreună, la micul dejun, mi-a uns feliile de pâine prăjită, fără să știe, în imaginea tabloului meu preferat: un dreptunghi de pâine pe jumătate în nuanța dulceții de zmeură, apoi unt fără nimic altceva pe un sfert din suprafața rămasă și, în sfârșit, dulceață de portocale pe restul feliei: *White Center (Yellow, Pink and Levender on Rose)* al lui Rothko.

Incredibil, nu?

Măritându-mă cu el, mi-am spus că mă voi scălda pentru totdeauna în iubire și lipsă de griji. Nu mi-aș fi putut imagina că s-ar putea întâmpla în viață ceva atât de groaznic precum o ruptură de anevrism în plin hohot de râs. Și uite-așa a murit la treizeci și patru de ani, în fața mea, în hotelul Hyatt din Muscat.

Ceea ce am simțit când i-am văzut capul căzându-i în farfuria cu salată a fost o indescritibilă durere. De parcă mi-ar fi fost înfipt brusc în corp un dispozitiv de scos cotorul de măr, pentru a-mi extrage cu totul sufletul. M-aș fi bucurat să pot fugi sau cădea în torpoarea unui leșin mizericordios, dar nu, nici vorbă, am rămas ca bătută-n cuie pe scaunul meu, cu furculița-n aer, înconjurată de oameni care își continuau liniștiți masa.

Din clipa aceea... Nici măcar o secundă mai devreme, nu, ci exact din clipa aceea viața mea a ajuns cu-adevărat de rahat.

Pentru mine, lucrurile au început în trombă, cu ceasurile petrecute într-o sală de așteptare înăbușitoare, înconjurată de valize, cu cele două puștoaice înnebunite de căldură, țintă a privirilor afectate și disprețuitoare ale polițiștilor din sultanat. De atunci, încă mai am coșmaruri nopțile: stau agățată parcă de propriul pașaport, liniștindu-mi cum pot cele două fete moarte de sete, răspunzând cu un zâmbet jalnic observațiilor umilitoare pe care se presupune că nu le înțeleg, tocmai eu, care vorbesc araba.

Repatrierea trupului neînsuflețit al soțului meu fiind prea complicată, un funcționar infatuat mi-a eliberat până la urmă autorizația de a-l înhuma, scoțând de pe card o sumă exorbitantă, la Petroleum Cemetery, singurul din regiune care accepta nemusulmani.

Și uite-așa m-am trezit, la douăzeci și șapte de ani, cu un nou-născut și o fată de doi ani, singură, fără vreun venit și fără vreun acoperiș deasupra capului, fiindcă nu a trebuit mai mult de-o lună pentru a fi alungate din minunatul nostru apartament din strada Raynouard, cu vedere spre Sena, iar încântătorul nostru mobilier să fie vândut.

Cât despre Mercedesul cu interiorul îmbrăcat în piele... Ei bine, bătrânul erotoman cocoșat și multicondamnat pe care soțul meu îl folosea ca șofer a plecat pur și simplu cu limuzina, lăsându-ne baltă, pe mine și pe fete, în fața notariatului.

Supusă acestui regim, mintea mea nu a întârziat să intre-n regim de avarie. Aveam deja tendința de a sta asiduă de vorbă cu mine însămi, ronțăind flori, însă într-o după-amiază, când am plecat ca o somnambulă de la Céline, din strada François I, îmbrăcată din cap până-n picioare cu haine nou-nouțe și aruncând peste umăr un *Pa! O să plătesc eu mai încolo!*, doi bieți bodyguarzi negri, cu căști în ureche, s-au repezit la mine până să trec pragul magazinului. I-am lovit și i-am mușcat până la sânge, așa că am fost dusă direct la azil.

Am petrecut opt luni la nebuni, privindu-mi viața de dinainte așa cum o naufragiată se uită cu obstinație la mare, așteptând să-i vină cineva în ajutor. Mi se cerea să îmi trăiesc doliul ca pe o boală de care trebuie să mă vindec cu orice preț, dar nu reușeam.

Cele două fete ale mele, prea mici pentru a fi păstrat și cea mai palidă amintire despre minunatul lor tată, m-au obligat să mă întorc cu fața către noua mea existență. Dar, oricum, aveam de ales? Număram zilele, apoi lunile care mă despărțeau de moartea soțului meu și apoi, într-o zi, fără să-mi dau seama, am încetat să le mai număr.

Am devenit o nouă femeie, coaptă, tristă și combativă. O ființă impară, un ciorap desperecheat: văduva Portefeux!

M-am despărțit de tot ce-mi mai rămăsese din trecut... de enormul caboșon din turmalină din Paraíba,

de safirul Padparadscha roz, de micuțul meu inel *Toi et Moi fancy blue and pink* și de opalul meu de foc... de toate acele culori care mă însoțiseră încă din copilărie... Am vândut totul ca să-mi cumpăr un mic apartament sinistru, cu trei camere, în Paris-Belleville, cu vederea spre o curte care dădea-n altă curte. O gaură unde și ziua e noapte, iar culorile nu există. Clădirea era toată la fel: un bloc social vechi, din cărămidă roșie, de prin anii 1920, prost finisat, invadat progresiv de chinezi care toată ziua se strigau unii pe alții, urlând de la un etaj la altul.

După care, m-am pus pe muncă... Ei bine, da, pe muncă... Personal, habar n-aveam ce însemna asta înainte de a fi dată la o parte de pe genericul *Cu prietenie, al dumneavoastră* de o entitate răuvoitoare... Și, cum nu aveam nimic altceva de oferit lumii în afara experienței într-ale fraudei și doctoratul în limba arabă, am devenit traducătoare-interpretă judiciară.

După o asemenea degringoladă materială, nu am putut decât să-mi cresc fetele în groaza isterică de declasare socială. Am dat bani pe școli scumpe și am urlat la ele când au luat vreo notă proastă, când le vedeam cu blugii rupți sau părul nespălat. Nu mi-e rușine s-o spun, am fost o mamă acră și absolut deloc simpatcă.

După ce au făcut studii strălucite, savantele mele fiice lucrează acum în sectorul terțiar. La drept vorbind, n-am prea înțeles în ce constă meseria asta în care sunt angajate acum și una, și cealaltă; au încercat ele să-mi explice în mai multe rânduri, dar mărturisesc că m-am lăsat păgubașă înainte de a fi priceput ceva. Să spunem că este vorba despre acele servicii de doi bani în care te

ofilești în fața ecranului computerului, pentru a fabrica niște chestii care nu există cu adevărat și care nu aduc nicio valoare adăugată lumii. Cât despre parcursul lor profesional, acesta se desfășoară după chipul și asemănarea cântecului lui Orelsan: *Nimeni nu găsește muncă stabilă, nici cu doctorat, cel ce-mi aduce pizza să repare sateliți e calificat!*

Orice-ar fi, sunt mândră de ele și, dacă le-ar fi foame, mi-aș tăia ambele brațe și li le-aș da lor să le mănânce. Dar, chiar și așa, haideti să fim sinceri: mare lucru nu avem ce ne spune. Deci nici n-am să spun nimic mai mult decât să susțin sus și tare că îmi iubesc fetele. Că sunt magnifice, cinstite și că și-au acceptat întotdeauna destinul fără să clipească. Cum acesta nu a fost nicicând cazul meu, cu mine, așadar, se va încheia șirul de aventurieri ai familiei.

Organizatorul de licitații la care îmi ajunseseră toate inelele când ieșisem de la nebuni — *se vinde sipetul cu bijuterii al Doamnei P., o colecționară exigentă* —, fără îndoială gândindu-se că eram o persoană foarte bogată, a continuat să-mi trimită ani de zile cataloagele lui cu bijuterii și obiecte excepționale.

După ce toată lumea se ducea la culcare și în casă era în sfârșit liniște (personal, dormeam pe canapeaua extensibilă din living), mă așezam la birou cu un pahar de Guignolet Kirsch în față. Răsfoiam cu religiozitate broșurile luxoase, citind fiecare comentariu, uitându-mă la fiecare imagine și jucându-mă de-a închipuie-ți că totul arde și că *falsifici asigurarea pentru a pune mâna pe o sumă uriașă*. Fiindcă-mi plac lucrurile vechi: au văzut trecând prin fața lor o groază de oameni, așa că n-ai cum să te plictisești vreodată privindu-le, adică exact invers decât în cazul celor noi.

Astfel de mici detalii mă fac acum să realizez că, în pofida abisalei mele tristeți, am fost întotdeauna deschisă pentru ideile pozitive. Ca să fii atât de disperată încât să te gândești la sinucidere e nevoie de o forță pe care nu am avut-o niciodată.

Pe scurt, la mai bine de douăzeci de ani de când risipisem tot ce aveam, am dat din întâmplare peste fotografia *Micii colecționare de focuri de artificii*, evaluată undeva între zece și cincisprezece mii de euro.

Și, evident, mi-am dorit să o răscumpăr.

Când a venit ziua și m-am dus la Arcurial, la capătul de jos al bulevardului Champs-Élysées, muream de frică... frică să nu-mi scape licitația... frică să nu sară prea tare prețul... frică de toți acei oameni bine îmbrăcați care se distrau cu propriii bani... frică să nu fiu luată drept o intrusă așa, cu taiorul meu jalnic de culoarea cretei și cu aerul meu pe măsura taiorului.

Am stat deoparte până când a venit rândul lotului de fotografii. Era vorba despre o serie originală, color, de 50 pe 40, reprezentând terasa de la Belvedere. Mobilierul și materialele erau tipice anilor 1970: piatră, sticlă și mobilier în culoarea lemnului. Pe fundal se vedea începutul unui foc de artificii, întrucât cerul era de un albastru închis. Audrey Hepburn purta o rochie Givenchy roz-magnolie. Chipul îi era lipit de al meu și, în fața noastră, trona desertul meu Melba cu căpșună. Totul era exact la locul lui, perfecțiunea absolută a unei clipe încremenite pe veci.

— Lotul 240, clișeu inedit și unic al lui Julius Shulmann, care rupe astfel propria tradiție a vilelor californiene...